

Európsky parlament: Hlas občanov v Európskej únii

Text bol dokončený v decembri 2022

Európsky parlamentu ani iná osoba, ktorá koná v mene európskeho parlamentu, nenesie zodpovednosť za možné použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii.

Luxemburg: Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2023

© Európska únia, 2023

Reprodukcia je povolená len s uvedením zdroja.

Na akékoľvek použitie alebo reprodukciu fotografií alebo iného materiálu, ktorý nie je predmetom autorského práva EÚ, je potrebné povolenie priamo od držiteľov práv.

Print	ISBN 978-92-846-9295-8	doi:10.2861/848436	QA-01-22-287-SK-C
PDF	ISBN 978-92-846-9270-5	doi:10.2861/915	QA-01-22-287-SK-N

ÚVODNÉ SLOVO PREDSEDNÍČKY

Európsky parlament je jedinou priamo volenou európskou inštitúciou, ktorej hlavným účelom je zastupovať vás a zasadzovať sa za vaše názory na európskej scéne. Vaši volení zástupcovia pracujú na budovaní takej Európy, akú chcete. Som hrdá na úspechy tohto Parlamentu a našej Európskej únie.

Spoločne sme vytvorili príbeh mieru a prosperity. Za posledných sedemdesiat rokov sme prešli dlhú cestu, ale vždy sa nájdú veci, ktoré môžeme zlepšiť. Pokrok

nemá koniec. Musíme pokračovať v rozvoji a modernizácii našej Európskej únie. Musíme obnoviť pocit presvedčenia a nadšenia v náš projekt. Presvedčenie, že náš spoločný priestor bude bezpečnejší, slušnejší, spravodlivejší a rovnocennejší. Presvedčenie, že spoločne sme silnejší a lepšie pripravení čeliť budúcnosti.

To si bude vyžadovať úsilie každého z nás. Neznamená to len hlasovanie vo voľbách, ale aj to, aby sme boli informovaní, aktívni a angažovaní v našej demokracii. Našou úlohou v tomto Parlamente je naplňať a vracat dôveru, ktorú ste v nás vložili. Našou úlohou je pracovať pre vás a plniť sľuby.

Viem, že mnohí Európania majú pocit, že inštitúcie EÚ sú príliš vzdialené od ľudí, ktorých zastupujú. Ako sídlo európskej demokracie – váš dom – chceme preklenúť túto priepasť, aby sme zabezpečili, že všetci v Európe budú vypočutí.

Keď pozeráme do budúcnosti, význam spolupráce je pre nás čoraz zjavnejší. Zdá sa, že každý rok je viac naplnený zmenami než predchádzajúci. Rýchlosť svetových udalostí si vyžaduje rýchlu a koordinovanú reakciu. Videli sme to počas pandémie a nelegálnej invázie Putina na Ukrajinu. Ako parlament si musíme uvedomiť nebezpečenstvo uspokojenia a nečinnosti. Čelíme globálnej hrozbe, ktorú predstavuje zmena klímy, konfliktom a tlaku na

európske hranice, rýchleho vývoju vo všetkých oblastiach od digitalizácie až po ochranu spotrebiteľa a výzvam pre našu spoločnosť, ktoré to prináša. Je zrejmé, že s týmto problémom sa nemôžeme vyrovnávať každý sám – úspech môžeme dosiahnuť len vtedy, ak budeme jednotní.

Tento Parlament je však pripravený. Vždy sme boli na čele riešenia výziev, ktorým Európa čelí. Naša Únia sa spoločne zasadzovala za naše hodnoty: právny štát, demokraciu a slobodu. Urobili sme to podporou Ukrajiny a uložením bezprecedentných sankcií voči Kremľu. Rozhodli sme sa stať prvým klimaticky

neutrálnym kontinentom do roku 2050 a posilňujeme postavenie ľudí a podnikov pri prechode na digitálnejšiu budúcnosť. Dnešná Európa je sebaistá a schopná. Máme jasné smerovanie a stabilný morálny kompas.

Opäť sme videli dôkazy toho, že čo sa deje v našom parlamente, je dôležité v celej Európe. Ako predsedníčka tohto zhromaždenia by som chcela, aby sme pokračovali v spolupráci s cieľom zlepšiť náš spoločný domov a vybudovať lepšiu budúcnosť pre seba a ďalšiu generáciu Európanov.

Roberta Metsola

predsedníčka Európskeho parlamentu

Európsky parlament:
Hlas občanov
v Európskej únii

EURÓPSKY PARLAMENT A VY

Európsky parlament vo významnej miere a často rozhodujúcim spôsobom prispieva k tvorbe právnych predpisov a politik, ktoré zlepšujú nielen váš každodenný život, ale aj život stoviek miliónov občanov Európskej únie (EÚ). Skúste si na chvíľku predstaviť svoj každodenný život bez týchto zákonov a politik schválených Parlamentom.

Výrobky, ktoré ohrozujú životné prostredie a vaše zdravie, by neboli až tak účinne monitorované a oveľa menej by ich bolo zakázaných. A vaše súkromie na internete by bolo oveľa menej chránené. Neexistovala by žiadna finančná a administratívna podpora pre osoby, čo chcú pracovať a študovať v zahraničí, ani koordinácia medzi členskými štátmi EÚ, aby bol boj proti terorizmu účinnejší. Nehovoriac o návrate k dlhým radom na hraniciach a povinnosti mať pas a zaobstaráť si cudziu menu pri každej ceste do inej krajiny EÚ. V ktorej by ste mimochodom naďalej platili za telefónne hovory roamingové poplatky. A tým sa zoznam nekončí...

Práve na problémy, s ktorými sa ako občania stretávate, sa zameriava činnosť Európskeho parlamentu. Okrem toho môže každý občan Európskej únie predložiť petíciu so žiadosťou, aby sa uplatňovali právne predpisy EÚ a rešpektovali jeho vlastné práva.

Nerešpektovanie základných slobôd, nesúdržné územné plánovanie, zdravotné a environmentálne riziká atď. – to všetko sú témy zhruba 1 000 petícií, ktorými sa každý rok zaoberá Výbor pre petície Európskeho parlamentu.

spolocne.eu je paneurópska komunita, ktorá podporuje zapojenie všetkých do demokratických procesov. Zapojte sa do komunity. Vyjadrite sa k daniu v Európe.

spolocne.eu

A close-up photograph of a person's arm and hand in a dark, textured jacket, casting a ballot into a white box. The person is holding a black pen and is in the process of putting a white ballot paper into the slot of the box. The jacket has a small, circular gold-colored patch on the sleeve. The background is blurred, showing what appears to be a voting station with other ballot boxes.

EURÓPSKY
PARLAMENT,
VOLENÝ
OBČANMI
V ZÁUJME
OBČANOV

Európska únia je príkladom spolupráce, ktorá nemá vo svete obdobu.

Hospodársky priestor, v ktorom sa tovar, pracovníci a študenti môžu voľne pohybovať. Je to však aj spoločenstvo hodnôt, ktoré zrušilo trest smrti a ktoré sa vyznačuje obranou demokracie, ľudských práv a rodovej rovnosti či kolektívnymi reakciami na hrozbu zmeny klímy.

V tejto únii zaujíma Európsky parlament osobitné miesto, pretože je jedinou európskou inštitúciou, ktorej členov volia priamo občania, vďaka čomu predstavuje jeden z hlavných demokratických základov EÚ. Poslanci Európskeho parlamentu sú legitímnymi zástupcami vás, občanov Únie, a zabezpečujú, aby rozhodnutia, ktoré sa vás týkajú, neprijímali anonymní úradníci, ale demokraticky zvolení zástupcovia. Práve v Parlamente sa počas často veľmi živých diskusií stretávajú rôzne politické myšlienky a trendy z celej Európy.

AKÉ SÚ PRÁVOMOCI EURÓPSKEHO PARLAMENTU

Prijíma európske právne predpisy

Parlament prijíma a prípadne mení návrhy zákonov, ktoré predkladá Európska komisia. O túto právomoc sa delí s Radou Európskej únie. Tieto dve inštitúcie texty zákonov najprv dôkladne skúmajú a potom si medzi sebou vymieňajú návrhy, až kým nedosiahnu dohodu. Počas každého (päťročného) volebného obdobia tak Parlament prijíma v priemere viac ako tisíc právnych predpisov, ktoré majú priamy vplyv na každodenný život európskych občanov.

Prijíma rozpočet

Parlament, ako aj Rada skúmajú návrh ročného rozpočtu Komisie na nasledujúci rok, t. j. celkovú sumu, ako aj podrobný rozpis finančných prostriedkov vyčlenených na vykonávanie politík Únie. Tento proces sprevádzajú často intenzívne rokovania, ktorých výsledkom je spoločný text. Tým sa umožní hlasovanie o ročnom rozpočte EÚ, ktorého prvoradým cieľom je podpora rastu a zamestnanosti.

Ako občan môžete využívať európske peniaze v mnohých oblastiach. Európa pomáha miliónom študentov, tisícom výskumných pracovníkov, ako aj mnohým mestám, regiónom a združeniam a aj európskym poľnohospodárom zabezpečuje dôstojný príjem.

Európsky parlament je rozhodovacím orgánom, ktorý svojím hlasovaním ovplyvňuje každodenný život 447 miliónov občanov Európskej únie.

Jeho právomoci sa sústreďujú do štyroch hlavných oblastí.

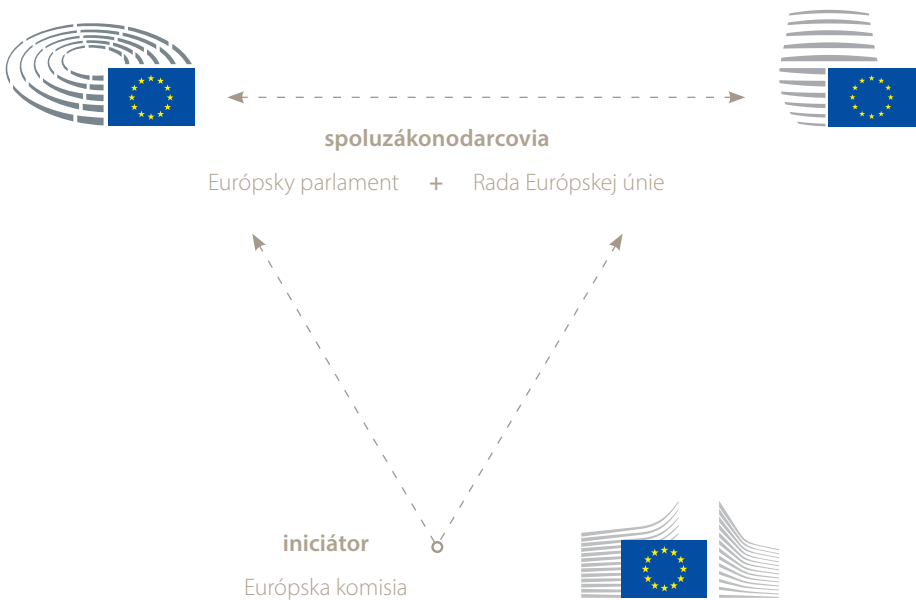
Schvaľuje medzinárodné dohody

Niektoré problémy sa netýkajú len Európskej únie. Napríklad globálne otepľovanie, zásobovanie Európy energiou či jej obchodné záujmy. Parlament poskytuje usmernenia k rokovaniam o medzinárodných dohodách. Tieto dohody si vyžadujú jeho súhlas, a preto ich bez neho nemožno uzavrieť. To isté platí pre prípadné rozšírenie Únie o nové členské štáty.

Kontroluje výkonnú moc

Parlament vykonáva demokratický dohľad nad všetkými inštitúciami EÚ, a najmä nad jej výkonným orgánom, Európskou komisiou. Cieľom tejto kontroly je zabezpečiť správne uplatňovanie európskeho práva a náležité využívanie rozpočtu. Ďalšou kľúčovou výsadou Parlamentu je, že volí predsedu Komisie, organizuje vypočutia všetkých jej kandidátov na komisárov a môže hlasovať o návrhu na vyslovenie nedôvery Komisii, ktorá musí v prípade prijatia tohto návrhu podať demisiu.

AKO PARLAMENT SPOLUPRACUJE S OSTATNÝMI EURÓPSKYMÍ INŠTITÚCIAMI

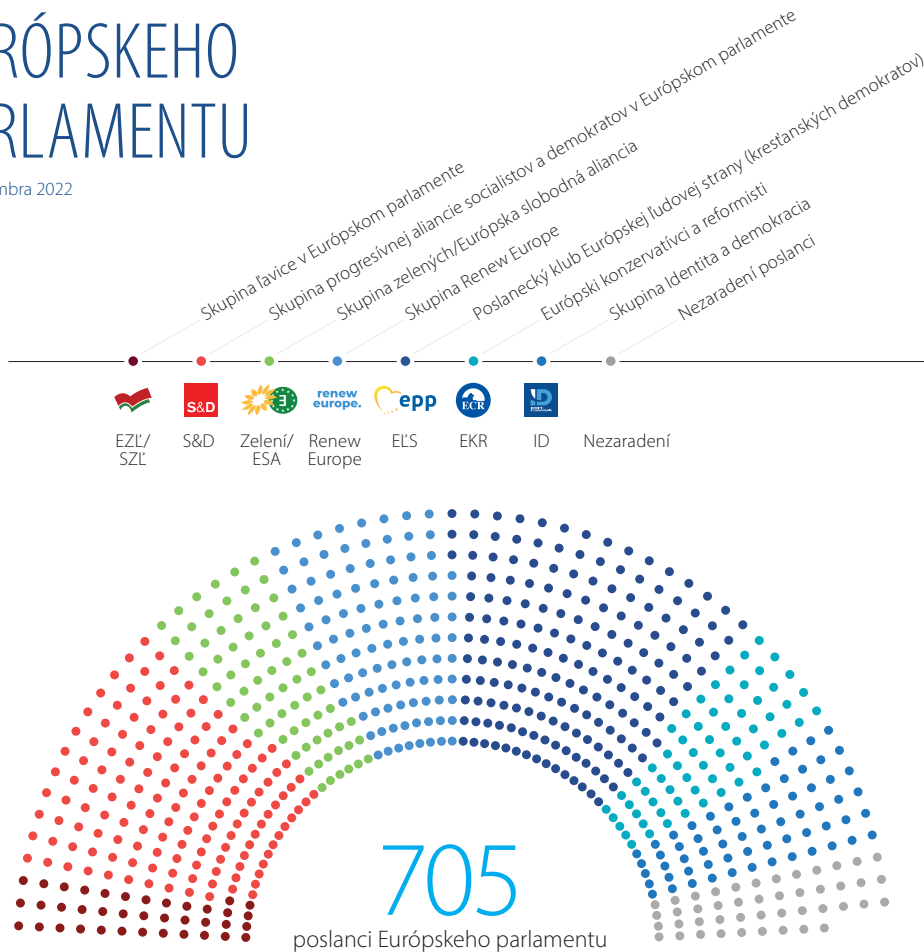
Európska komisia začína proces predložením legislatívnych návrhov. Následne Parlament, ktorý zastupuje občanov, a Rada Európskej únie, ktorá zastupuje členské štáty, po sérii vzájomných výmen pozmeňujúcich návrhov tieto návrhy zmenia a následne prijímú alebo odmietnu. Parlament a Rada sa tak vo väčšine oblastí delia o právomoc vytvárať európske pravidlá (smernice a nariadenia).

ZLOŽENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU

12. decembra 2022

V rokovacej sále nie sú poslanci EP zoskupení podľa krajín, ktoré zastupujú, ale podľa politickej príslušnosti a sú rozdelení do rôznych skupín zastupujúcich všetky ideologické prúdy. Počet poslancov, ktorými disponuje každý členský štát, je úmerný jeho obyvateľstvu a zároveň zabezpečuje dostatočné zastúpenie menších členských štátov, ako je Luxembursko alebo Malta.

Po odchode Spojeného kráľovstva z Európskej únie 31. januára 2020 sa uvoľnili kreslá britských poslancov, čo si vyžadovalo zmenu počtu a rozdelenia kresiel poslancov Európskeho parlamentu zo 751 na 705.

ROZDELENIE KRESIEL PODĽA POLITICKÝCH SKUPÍN A ČLENSKÝCH ŠTÁTOV

12. decembra 2022

	EL'S	S&D	Renew Europe	Zelení/ ESA	ID	EKR	EZL/ SZL	Nezaradení	Celkom
									
 Belgicko	4	3	4	3	3	3	1		21
 Bulharsko	7	5	3			2			17
 Česko	5	1	5	3	2	4	1		21
 Dánsko	1	3	6	2	1		1		14
 Nemecko	30	16	7	25	9	1	5	3	96
 Estónsko	1	2	3		1				7
 Írsko	5		2	2			4		13
 Grécko	7	2	1			1	6	4	21
 Španielsko	13	21	9	4		4	5	3	59
 Francúzsko	8	7	23	12	18		6	5	79
 Chorvátsko	4	4	1			1		2	12
 Taliansko	10	17	3	3	25	8		10	76
 Cyprus	2	2					2		6
 Lotyšsko	3	2	1			1		1	8
 Litva	4	2	1	2		1		1	11
 Luxembursko	2	1	2	1					6
 Maďarsko	1	5	2					13	21
 Malta	2	4							6
 Holandsko	6	6	7	3		5	1	1	29
 Rakúsko	7	5	1	3	3				19
 Poľsko	16	7	1	1		27			52
 Portugalsko	7	9		1			4		21
 Rumunsko	14	10	8			1			33
 Slovinsko	4	2	2						8
 Slovensko	4	3	4			1		2	14
 Fínsko	3	2	3	3	2		1		14
 Švédsko	6	5	3	3		3	1		21
 EÚ	176	146	102	71	64	63	38	45	705

AKO FUNGUJE PARLAMENT

Prácu Európskeho parlamentu výborne vystihuje motto EÚ „Zjednotení v rozmanitosti“. Parlament je miestom, kde sa stretávajú rôzne politické presvedčenia, ale aj široká škála kultúr a jazykov. Každý z 24 úradných jazykov

je rovnako dôležitý: všetky parlamentné dokumenty sa zverejňujú vo všetkých úradných jazykoch EÚ a každý poslanec Európskeho parlamentu má právo vyjadrovať sa v úradnom jazyku podľa vlastného výberu.

Pozrime sa teraz na to, ako Parlament pracuje

Európska komisia najprv na základe vlastnej iniciatívy alebo na žiadosť iných inštitúcií EÚ predloží návrh zákona. Keďže jednotliví poslanci nie sú odborníkmi vo všetkých záležitostiach, tento návrh preskúma jeden

z parlamentných výborov zložených z poslancov, ktorí sa špecializujú na konkrétne oblasti: ochrana spotrebiteľa, medzinárodný obchod, občianske slobody, životné prostredie atď. Následne sa členovia každej

politickej skupiny usilujú o zmenu návrhu v súlade so svojimi prioritami prostredníctvom pozmeňujúcich návrhov k textu Komisie. Po tom, ako sa najskôr uskutoční prvé hlasovanie v parlamentnom výbore, o správe verejne diskutujú politické skupiny počas plenárnej schôdze, ktorá sa koná v hlavnej rokovacej sále. Keď sa končí rozprava v pléne, politické skupiny sa stretnú a predsedovia skupín sa snažia spojiť rôzne národné záujmy, aby dosiahli spoločnú pozíciu k predloženým pozmeňujúcim návrhom. Skupiny sa potom môžu pokúsiť vytvoriť koalície, aby získali väčšinu pri záverečnom hlasovaní o stovkách predložených pozmeňujúcich návrhov. Počas tohto hlasovania jeden člen z každej skupiny ukáže rukou všetkým svojim kolegom pokyn k hlasovaniu, aby im pripomenul spoločnú pozíciu, ktorú v tejto veci prijala skupina ako celok.

Úloha poslancov Európskeho parlamentu má preto mnoho podob: najskôr technická analýza, potom rozprava o návrhoch, rokovanie a hľadanie kompromisu a napokon hlasovanie.

Práca parlamentných výborov sa odohráva v Bruseli. Parlament sa 12-krát za rok schádza na plenárnej schôdzi v Štrasburgu. Šesť krátkych dvoj denných plenárnych schôdzí ročne sa koná aj v Bruseli.

EURÓPSKY PARLAMENT PRIJAL **AMBICIÓŽNE** **PRÁVNE PREDPISY** **PROTI PLASTOM** **NA JEDNO POUŽITIE**

24. októbra 2018 európski poslanci väčšinou hlasov odhlasovali zákaz niektorých plastových predmetov na jedno použitie, ako sú taniere, príbory, vatové tyčinky, miešadlá na nápoje, slamky alebo paličky nafukovacích balónov, ktoré predstavujú viac ako 70 % morského odpadu. K tomuto zoznamu výrobkov, ktoré budú zakázané v EÚ od roku 2021, poslanci pridali výrobky obsahujúce oxo-degradovateľné plasty, ako sú tašky a obaly, ako aj nádoby na rýchle občerstvenie z expandovaného polystyrénu.

Ochrana ľudských práv je jednou z priorit Európskeho parlamentu. Parlament je vytrvalým obhajcom demokracie, slobody prejavu, slobodných volieb a právneho štátu v Európe a na celom svete.

Bojuje proti porušovaniu týchto práv, najmä prostredníctvom legislatívnych iniciatív, ktoré začleňujú ľudské práva do obchodných dohôd, pozorovaní volieb a rozpráv o ľudských právach, ktoré sa konajú každý mesiac v Štrasburgu.

Európsky parlament podporuje ľudské práva aj tým, že každý rok udeľuje Sacharovovu cenu za slobodu myslenia. Už viac ako tridsať rokov udeľuje túto cenu osobnostiam, ktoré výnimočným spôsobom prispeli k boju za ľudské práva, pričom upozorňuje na prípady porušovania týchto práv a takisto podporuje laureátov a vec, za ktorú bojujú.

OBHAJCA SLOBODY A DEMOKRACIE

ZRUŠENIE POPLATKOV ZA ROAMING A **NIŽŠIE CENY** **ZA MEDZINÁRODNÉ HOVORY**

Od 15. júna 2017 môžeme pri cestovaní v Európskej únii telefonovať, posilať textové správy a surfovať na internete z mobilného zariadenia za rovnakú cenu ako doma. Parlament trval na tom, že právne predpisy by sa nemali vzťahovať na obmedzené obdobie strávené v zahraničí, ale že by mali vychádzať zo zásady „primeraného využívania“. To znamená, že pokiaľ telefón používame viac doma ako v zahraničí, môžeme využívať roaming v rámci EÚ za domáce ceny neobmedzene.

Parlament okrem toho na konci roka 2018 schválil text, ktorým sa s účinnosťou od 15. mája 2019 stanovuje strop, pokiaľ ide o poplatky za telefonické hovory do iných európskych krajín vo výške 19 centov za minútu.

CHCETE SA DOZVEDIEŤ VIAC? NAVŠTÍVTE EURÓPSKY PARLAMENT...

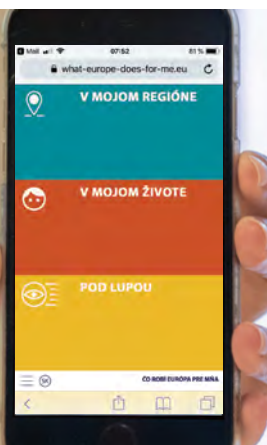
Architectes: Architecture Studio

Chcete vedieť, ako vznikajú právne predpisy Európskej únie? Chceli by ste vedieť, ako a kde vaši európski poslanci prijímajú rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú váš každodenný život?

Európsky parlament ponúka celý rad návštev v Bruseli a Štrasburgu, počas ktorých majú návštevníci možnosť lepšie porozumieť Parlamentu, jeho histórii a všeobecnému kontextu celej Európy. Všetky potrebné informácie o týchto návštevách nájdete na webovom sídle Európskeho parlamentu.
europarl.europa.eu/visiting/sk/

ČO EURÓPA ROBÍ PRE MŇA

Aký vplyv má Európa na náš každodenný život? Ako ovplyvňuje našu prácu, rodinu, zdravotnú starostlivosť, koníčky, cestovanie, spotrebiteľské rozhodnutia a sociálne práva? Ako sa prejavuje v našich dedinách, mestách a regiónoch? Webové sídlo <https://www.what-europe-does-for-me.eu/sk> obsahuje súbor krátkych textov, ktoré opisujú úspechy a činnosti Európskej únie vo vašom regióne či meste a v oblastiach, ktoré vás osobitne zaujímajú.

Obráťte sa na Európsky parlament prostredníctvom styčnej kancelárie vo svojej krajine. Sledujte informácie, zúčastňujte sa na podujatiach, ktoré organizuje, a staňte sa súčasťou jeho siete.

SLOVENSKO

Bratislava

Palisády 29

811 06 Bratislava

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

Tel. +421 259429697

epbratislava@europarl.europa.eu

europarl.europa.eu/slovakia

www.facebook.com/ikepba

@EP_Bratislava

Ďalšie informácie o styčných kanceláriách nájdete na adrese

europarl.europa.eu/eplos.

PARLAMENT VO VAŠOM OKOLÍ

V prípade akýchkoľvek otázok sa neváhajte
obrátiť na službu pre návštevníkov:

Place du Luxembourg 100

1050 Bruxelles

BELGIQUE

visit@europarl.europa.eu

europarl.europa.eu/visiting/sk/

ODDELENIE PRE STYK S NÁVŠTEVNÍKMI A OBYČANMI – ŠTRASBURG

1, Allée du Printemps

67070 Strasbourg

FRANCE

VisitesStrasbourg@europarl.europa.eu

visiting.europarl.europa.eu/

sk/visitor-offer/strasbourg/

hemicycle-outside-plenary-sessions

NAVŠTÍVTE NAŠU WEBOVÚ STRÁNKU

Môžete na nej naživo sledovať rozpravy
v pléne, získať kontaktné údaje poslancov
EP z jednotlivých krajín, ako aj množstvo
informácií počnúc najčerstvejšími novinkami
až po štúdie a správy o konkrétnych témach:

europarl.europa.eu

PRIDAJTE SA K NAŠEJ KOMUNITE NA FACEBOOKU A ZAPOJTE SA DO DISKUSÍ

facebook.com/europeanparliament

SLEDUJTE NÁS NA TWITTERI

twitter.com/europarl_sk

SLEDUJTE ČINNOSŤ VŠETKÝCH POSLANCOV EP A POLITICKÝCH STRÁN V REÁLNOM ČASE

epnewshub.eu

Vďaka aplikácii Citizens'App, ktorá je dostupná v obchode App Store a Google Play, sa môžete dozvedieť, čo pre vás robí Európska únia v oblastiach, ktoré vás zaujímajú, či v regiónoch podľa vášho výberu, a odoberať informácie o napredovaní iniciatív, na ktorých vám záleží. Takisto tu nájdete informácie v 24 jazykoch EÚ o nadchádzajúcich podujatiach a aplikácia ponúka aj prístup k multimediálnemu obsahu.

APLIKÁCIA CITIZENS'APP EURÓPA NA DLANI

OBRÁŤTE SA NA EÚ

Osobne

V rámci celej EÚ existujú stovky centier Europe Direct. Adresu centra najbližšieho k vám nájdete online (europa.eu/european-union/contact/meet-us_sk).

Telefonicky alebo písomne

Europe Direct je služba, ktorá odpovedá na vaše otázky o Európskej únii. Túto službu môžete kontaktovať:

— telefonicky:

- prostredníctvom bezplatného telefónneho čísla: 00 800 6 7 8 9 10 11 (niektorí operátori môžu tieto hovory spoplatňovať),
- prostredníctvom štandardného telefónneho čísla: +32 22999696,

— prostredníctvom formulára na:

europa.eu/european-union/contact/write-us_sk.

VYHĽADÁVANIE INFORMÁCIÍ O EÚ

Online

Informácie o Európskej únii sú dostupné vo všetkých úradných jazykoch Európskej únie na webovej stránke Európa european-union.europa.eu.

Publikácie EÚ

Publikácie EÚ si môžete pozrieť alebo objednať na webovej stránke op.europa.eu/sk/publications. Ak chcete získať viac výtlačkov bezplatných publikácií, obráťte sa na službu Europe Direct alebo vaše miestne dokumentačné centrum (europa.eu/european-union/contact/meet-us_sk).

Právo EÚ a súvisiace dokumenty

Prístup k právnym informáciám EÚ vrátane všetkých právnych predpisov EÚ od roku 1951 vo všetkých úradných jazykoch nájdete na webovej stránke EUR-Lexu (eur-lex.europa.eu).

Otvorené údaje EÚ

Portál data.europa.eu poskytuje prístup k otvoreným súborom údajov – datasetom z inštitúcií, orgánov a agentúr EÚ. Dáta možno stiahnuť a opätovne bezplatne použiť na komerčné aj nekomerčné účely. Portál poskytuje prístup aj k mnohým súborom údajov – datasetom z európskych krajín.

Úrad pre vydávanie publikácií
Európskej únie

europarl.eu